

Normes i usos de material digital per internet

Alguns mestres i professors ens han demanat clarificar les normes per a un ús correcte de les fotografies i vídeos a les xarxes socials. L'objectiu és fer prendre consciència als seus alumnes que existeixen drets, com ara el de la intimitat o d'autoria, que cal respectar.

Us plantejem tres supòsits diferents per saber com actuar en el moment que fem una foto; quan en volem usar una que ha fet una altra persona; o bé, quan detectem que han fet servir una fotografia nostra sense permís.

La [Declaració Universal dels Drets Humans](#) (Article 12) i la [Constitució espanyola](#) (Article 18) recullen el dret a la pròpia imatge i a la intimitat.

La norma principal que ens afecta quan fem fotografies en un lloc públic és la [Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, sobre protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge](#). Una llei aprovada molt abans del naixement de les xarxes socials.

Què contempla la llei i com hem d'actuar en els tres supòsits plantejats:

FAIG UNA FOTO

El dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge és irrenunciable, inalienable i imprescriptible. No es pot ignorar ni tan sols per voluntat de l'afectat. Mentre no hi hagi un consentiment exprés per part de la persona afectada o una autorització legal es considerarà que s'està cometent una intromissió en la intimitat de l'altre. (Art. 1.3 i Art. 2.1)

Es considera una intromissió il·legítima captar, reproduir o publicar fotografies o vídeos d'una persona, sigui en públic o en privat (Art. 7.5). Hi ha agreujants, com el fet d'haver pres la imatge en un entorn privat o obtenir un benefici econòmic amb la seva publicació.

Aquestes limitacions tenen algunes excepcions (Art. 8.1 i Art. 8.2):

És legítim fotografiar a altres persones sense el seu consentiment sempre que es tracti de càrrecs públics o personalitats conegudes en actes o llocs públics, o quan la fotografia serveixi per documentar o informar d'un determinat acte d'interès històric, científic o cultural, i sempre que les persones retratades no siguin el subjecte principal de la imatge, és a dir, que només tinguin un caràcter accessori.

Si algú ens demana que esborrem una fotografia, encara que no l'hàgim publicada i la tinguem a la nostra càmera o mòbil, hi té tot el dret, l'empara la llei. (Art. 9)

VULL UNA FOTO

Sempre que fem servir una foto cal respectar-ne els drets d'autor. Està prohibit fer servir material gràfic de tercers, tant per motius personals com professionals, sense autorització prèvia.

Citar-ne l'autor no és suficient. Cal tenir el seu consentiment per escrit.

Divulgar fotografies a les xarxes socials, no dona dret a tercers a usar-les.

Hi ha moltes webs que ofereixen fotos d'autor que es poden fer servir gratuïtament. Alguns exemples:

<https://www.freepik.es/>

<https://pixabay.com/es/photos/search/>

<https://www.pexels.com/es-es/>

<https://unsplash.com/>

M'HAN ROBAT UNA FOTO

Quins són els nostres drets? Els drets com a autors de l'obra fotogràfica vénen regulats per Llei de la [Propietat Intel·lectual](#) (Reial Decret Legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Propietat Intel·lectual, regularitzant, aclarint i harmonitzant les disposicions legals vigents sobre la matèria).

Quan fas una foto és teva i sempre ho serà, encara que la pugis a una xarxa social o la publiquis en un web. Això significa que pots decidir sobre la seva divulgació i si t'han de citar, i exigir el reconeixement de l'autoria i que se'n respecti la seva integritat.

Correspon al fotògraf l'exercici exclusiu dels drets d'explotació de la seva obra en qualsevol forma (drets de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació, que no podran ser realitzades sense la seva autorització, excepte en els casos que preveu la present Llei).

ALERTA

➡ Les fotos i la Llei de Protecció de Dades Personals

Segons el [Reglament \(UE\) 2016/679, del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de les](#)

[dades personals i la seva lliure circulació \(RGPD\)](#), té la consideració de dada personal qualsevol informació que permeti identificar o fer identificable una persona física i, per tant, la nostra pròpia imatge (sigui en una fotografia o en un vídeo) té aquesta consideració i està subjecte a protecció. L'Agència Espanyola de Protecció de Dades facilita un [manual](#) que explica què podem fer si ens reconeixem en una fotografia o un vídeo a internet i volem que es retiri.

➡ Protegeix la teva intimitat

Si creus que pots exposar la teva intimitat a les xarxes en un entorn controlat, vas molt equivocadament. El vídeo que envies avui a una persona de confiança pot convertir-se en xantatge sexual demà. Igualment, si comparteixes imatges ridiculitzants o humiliants d'una persona pots estar contribuint, sense ser-ne conscient, al ciberassetjament.

